

آسیب‌شناسی برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی اول متوسطه از دیدگاه دانش‌آموزان و دبیران شهر یاسوج

محبوبه اکبری^۱

چکیده

هدف از این پژوهش آسیب‌شناسی برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی اول متوسطه از دیدگاه دانش‌آموزان و دبیران شهر یاسوج بوده است. روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی بوده است. جامعه و نمونه آماری پژوهش حاضر تمام دانش‌آموزان متوسطه اول مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۱۴۰۰ بوده‌اند؛ که تعداد ۲۲۰ نفر (۲۰۰ دانش‌آموز و ۲۰ دبیر) به روش تصادفی خوشه‌ای انتخاب و - مورد پژوهش قرار گرفته‌اند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه آسیب‌شناسی برنامه درسی زبان انگلیسی بوده که دارای ۲۷ گویه می‌باشد و ۴ مقیاس را شامل می‌گردد. روایی و پایایی ابزار مورد تأیید قرار گرفته است. جهت آنالیز آماری از آمار توصیفی و آمار استنباطی (خی دو تی مستقل) استفاده شده است. نتایج به دست آمده نشان‌دهنده آن است که تمام عناصر (اهداف و محتوا، روش تدریس، فضا و زمان آموزشی، تأثیر دانش‌آموز و دبیر و گروه‌بندی برنامه درسی زبان انگلیسی از دیدگاه دانش‌آموزان و دبیران دارای ضعف‌ها و آسیب‌هایی می‌باشد. بر اساس آزمون خی دو تی مستقل تمام مقیاس‌های مورد بررسی در برنامه درسی زبان انگلیسی مؤثر می‌باشد و بین فراوانی‌های مورد انتظار و مشاهده شده مقیاس‌ها تفاوت معناداری مشاهده گردید. در آزمون تی مستقل دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت میانگین‌های دانش‌آموزان و گروه‌بندی و زمان آموزش معنادار است؛ در تفاوت میانگین دبیران و دانش‌آموزان در مقیاس‌های روش تدریس، ارزشیابی، معلم و دانش‌آموزان تفاوت معنادار می‌باشد و در تفاوت پایه‌های هفتم و هشتم در روش تدریس؛ ارزشیابی؛ زمان؛ معلم و دانش‌آموز تفاوت معنادار است.

واژگان کلیدی: آسیب‌شناسی، برنامه درسی، زبان انگلیسی.

---

^۱لیسانس، رشته تربیت معلم، دانشگاه آزاد شهر کرد، mahan.akbari1206@gmail.com

۱_ مقدمه

آموزش زبان انگلیسی از دیرباز مورد توجه صاحب نظران تعلیم و تربیت بوده است ولی متأسفانه اکثر تلاش‌هایی که برای بهبود آموزش زبان انگلیسی تاکنون صورت گرفته با شکست روبرو گردیده است و کلاس‌های درس زبان انگلیسی در مدارس و دانشگاه‌ها معمولاً به محیطی خشک، بی‌روح و بی‌حاصل برای زبان آموزان تبدیل گردیده است. ناموفق بودن برنامه آموزش زبان در مدارس آن‌چنان تجربه‌ای تلخ از ناکامی در زبان آموزان ایجاد می‌کند که تا پایان دوران تحصیل زبان آموزان ادامه می‌یابد. با وجود آنکه سالانه میلیاردها ریال هزینه صرف تعلیم و تربیت معلمان و مدرسان و تهیه و تألیف کتب درسی زبان انگلیسی در مدارس و دانشگاه‌ها می‌شود ولی نتایج حاصله آن‌چنان رضایت‌بخش نیست (احمد پور، ۱۳۸۳)

بسیاری بر این باورند که دانش‌آموزان از سال‌ها آموزش و فراگیری درس زبان انگلیسی در مدرسه ثمره‌ای به دست نمی‌آورند، درحالی‌که انگیزه آموختن در بسیاری از آن‌ها با رشد روزافزون آموزشگاه‌های زبان انگلیسی و استقبال دانش‌آموزان برای حضور در کلاس‌های آن به وضوح دیده می‌شود. ضعف نیروی انسانی در آموزش زبان انگلیسی، امکانات، شرایط، ابزارها و فضای مناسب و همین‌طور پیاده کردن شیوه‌های نادرست آموزش آن در کلاس موجب شده نتایج مورد انتظار و مطلوب از آموزش در مدارس درس به دست نیاید. اگرچه در سال‌های اخیر تغییراتی در محتوای کتاب‌های درسی زبان به وجود آمده است اما این تغییرات در حد مطلوب نیست. البته باید گفت برنامه‌ریزی دروس از سوی کسانی که وظیفه برنامه‌ریزی درسی را بر عهده‌دارند نیز اهمیت پیدا می‌کند. به این معنی که زمان تدریس درس زبان در مدارس ما پاسخگوی نیازهای یادگیرندگان دانش‌آموزان آن نیست ضمن آنکه شیوه و روش تدریس زبان هم در نظام آموزشی ما باید مورد بازنگری قرار گیرد. به گفته این کارشناس آموزش و پرورش کودک برای آموختن هر زبانی ابتدا باید واژه‌ها و جمله‌ها را بشنود، سپس صحبت کند و پس از ورود به مدرسه حروف الفبا را بیاموزد و در نهایت نوشتن را. این در حالی است که بسیاری از معلمان زبان از روش‌های صحیح آموزش به دانش‌آموزان ناآگاه هستند. به این معنی که آن‌ها در اولین جلسه درس، الفبا را آموزش می‌دهند، یعنی دقیقاً برعکس عمل می‌کنند. به این نحو که به ترتیب نوشتن، خواندن، گفتن و شنیدن را می‌آموزند؛ بنابراین نمی‌توان آموختن و به‌کارگیری زبان انگلیسی را از سوی دانش‌آموزان انتظار داشت. بسیاری از مدارس ما فاقد آزمایشگاه زبان هستند، درحالی‌که وجود آن از اهمیت بالایی برخوردار است و تعداد کمی از مدارس هم که آزمایشگاه زبان داریم، حجم بالایی درس و زمان محدود فرصت استفاده از آن را نمی‌دهد. البته برخوردها و تماس‌های اندکی که دانش‌آموزان با توریست‌های خارجی دارند و معلمان و دانش‌آموزان کمتر به کشورهای دیگر سفر می‌کنند و همین‌طور نبود رسانه‌های انگلیسی‌زبان شنیداری و دیداری موجب شده که دانش‌آموزان برای آموختن زبان انگلیسی احساس نیاز نکنند. درحالی‌که اگر معلمان همه‌ی، دروس خود را موظف بدانند که در کنار درسی که تدریس می‌کنند چند صفحه نیز زبان تخصصی همان درس را برای ترجمه در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند، نتیجه مؤثری در پی خواهد داشت؛ بنابراین باید مجموعه آموزش و پرورش احساس نیاز را در دانش‌آموز ایجاد کند (همای، ۱۳۸۹) بنابراین این پژوهش به دنبال آسیب‌شناسی برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی دوره متوسطه اول دبیرستان بوده است.

۲_ مبانی نظری

۲_۱_ آسیب‌شناسی آموزش زبان انگلیسی در نظام آموزش و پرورش

امروزه با گسترش جوامع و برقراری بیشتر مناسبات اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در بین کشورها و نیز پیشرفت شگفت‌انگیز دانش بشری و علوم، با گسترده شدن وسایل ارتباط جمعی و رسانه‌های شنیداری و دیداری، ورود رایانه‌ها به محل کسب و کار و زندگی انسان‌ها و احتیاج و اشتیاق آن‌ها به تبادل نظر و کسب تجربه از یکدیگر و انجام دادوستدهای مختلف باعث شده است که نیاز به استفاده از یک زبان مشترک که همان زبان بین‌المللی انگلیسی است بیشتر از گذشته احساس شود. در کشور ما نیز ده‌ها سال است که آموزش زبان انگلیسی باهمت برنامه ریزان و مؤلفان و دبیران از سال اول راهنمایی صورت می‌گیرد اما نکته در اینجاست که چرا بیشتر فارغ‌التحصیلان و دیپلم‌های ما قادر به مکالمه‌ی زبان انگلیسی نمی‌باشند؟ و مهارت خواندن و درک مطلب آن‌ها در استفاده از متون انگلیسی ضعیف است. به نظر می‌رسد آن مشکل علل متعددی داشته باشد که به چند نمونه از این علل به اختصار اشاره می‌کنیم.

۱_ آغاز دیرهنگام آموزش زبان انگلیسی در کشور

آموزش زبان انگلیسی در کشور ما چند سالی دیرتر از موقع بهینه‌ی آغاز زبان‌آموزی شروع می‌گردد. به‌عبارتی‌دیگر، شروع دوره‌ی زبان‌آموزی از سال اول راهنمایی چندین سال دیرتر از دوره‌ی بحرانی زبان‌آموزی از دیدگاه زبان‌شناختی می‌باشد. این امر به‌نوبه خود باعث دشواری یادگیری زبان خارجه در زبان‌آموزان خواهد شد به قول دنی ژابر سن 11 سالگی که شروع زبان‌آموزی در بسیاری از کشوراست به عقیده‌ی روانشناسان این سن مصادف است با پایان مناسب‌ترین دوره برای یادگیری که در طول آن توانایی تقلید در بچه بسیار است. وربرگاسیون معتقد است که از سن 11 سالگی به بعد قدرت یادگیری کودک روبه کاهش رفته و نمی‌تواند کلیه‌ی موضوعاتی را که در کلاس درس به او گفته می‌شود را به خاطر بسپارد.

۲. دشواری ذاتی یادگیری زبان خارجی و ساعات ناکافی تدریس آن

یاددهی زبان خارجی نسبت به زبان مادری و حتی سایر درس‌ها از درجه‌ی دشواری بالایی برخوردار است. دنی ژابر ۴ دشواری را در کار تدریس معلم زبان بیگانه نسبت به تدریس زبان مادری می‌شمرد که عبارت‌اند از: الف معلم زبان خارجی معمولاً ساعات محدودی برای تدریس در اختیار دارد در صورتی که شاگردان در روز ۱۰ یا ۱۲ ساعت درس‌های دیگر زبان مادری‌شان را به کار می‌برند. بسیار دشوار است که بتوان با ۲ یا ۳ ساعت در هفته آن‌هم به‌صورت آموزش گروهی عادت‌ی زبانی را شاگرد.

الف) به وجود آورد و آن‌ها را رشد و نمو داد.

ب) نبودن انگیزه‌ی ژرف در اغلب دانش‌آموزان

ج) دیر آغاز شدن آموزش زبان در برخی کشورها

د) آخرین اشکال مسئله‌ی تداخل است. وقتی ما زبان بیگانه‌ای را تدریس می‌کنیم باید با عادات متعلق به زبان مادری شاگردان خود که قریباً در آن‌ها ریشه دوانید است مبارزه کنیم مسئله در حقیقت چیره شدن بر عادات شنوایی و آوایی و حتی ساخت‌های ذهنی شاگرد است تا عادات جدیدی را جانشین آن‌ها کنیم هیچ راه‌حل معجزه‌آسایی در این زمینه وجود ندارد؛ بنابراین بهتر است که سریعاً امکانات خود را بررسی کنیم.

۳. عدم توجه به تخصص دبیران

اصولاً منظور از تخصص‌گرایی این است که کاری وظیفه‌ای یا فعالیتی را به نحو احسن و به شیوه‌ای کامل انجام دهیم تا وظیفه‌ی محوله با کاستی و کم بود به پایان نرسد. در اکثر مدارس ما بخصوص در روستاها که تعداد کلاس‌ها کم است و یا کمبود معلم متخصص احساس می‌شود معمولاً به دبیران درس ادبیات فارسی و یا علوم تدریس درس زبان انگلیسی محول می‌شود حال دبیری که خود نمی‌تواند به‌طور صحیح کلمات را تلفظ نماید چگونه می‌تواند آن درس را تدریس نماید؟

یک مشکل دیگر نیز در نظام آموزشی ما وجود دارد و آن‌هم این است که از معلمان و دبیران زبان که دارای مدرک تخصصی متناسب با رشته‌ی خود هستند انتظار نمی‌رود که الزاماً که به مکالمه‌ی زبان مسلط باشند و یا هرچند وقت یک‌بار دوباره از نظر علمی ارزیابی و گزینش شوند درحالی‌که در مؤسسات زبان که به‌مراتب از نظر کار آیی مفیدتر از نظام آموزش و پرورش در بحث تدریس زبان می‌باشند معلمان و اساتید باید دانش خود را دائماً به‌روز نگاه‌دارند و با کتاب‌های جدید و تازه منتشرشده در رشته‌ی تدریس خود آشنا باشند در ضمن باید به مکالمه‌ی زبان مسلط باشند در غیر این صورت از گروه مدرسان آن موسسه حذف خواهند شد.

۴. نامناسب بودن محتوای کتب درسی زبان انگلیسی در آموزش و پرورش

در آموزش و پرورش ما وقتی کتابی تألیف می‌شود گاه تا یک دهه و شاید بیشتر همان کتاب تدریس می‌شود و حتی برای کتاب‌ها راهنمای معلم چاپ نمی‌شود تا معلمان تا حدود بسیار زیادی به‌صورت یکسان و برنامه‌ریزی‌شده کتاب را تدریس نمایند. از نظر محتوای زبانی کتاب‌های درسی ما غنای کافی از نظر به‌روز بودن را ندارند این کتاب‌ها برخلاف کتاب‌های تدریس شده در مؤسسات فاقد هدف آموزشی مشخص هستند معلوم نیست هدف آموزش مکالمه است یا به نکات دستوری عنایت دارد و یا اختصاص به تقویت مهارت‌های خواندن و درک مطلب دارد؟

ظاهر کتاب‌ها از جذابیت کافی برخوردار نیستند علاوه بر آن کتابی که در آموزش و پرورش ما جایش خالی است کتاب حل تمرین می‌باشد این کتاب میزان موفقیت دانش‌آموزان را در مؤسسات زبان بیشتر می‌کند.

۵. روش تدریس زبان در کلاس‌ها

متأسفانه در کلاس‌های درس زبان دانش‌آموزان مجبور به صحبت کردن در مورد موضوع‌های مختلف به زبان انگلیسی نمی‌باشند به‌عنوان مثال از دانش‌آموزان خواسته نمی‌شود که لااقل در دو خط آرزوهای خود را به زبان انگلیسی بیان نمایند از طرفی دیگر از وسایل دیداری و شنیداری در کلاس‌های زبان ما بندرت استفاده می‌شود منظور از وسایل دیداری فیلم وسایل شنیداری سی‌دی‌های آموزشی می‌باشد.

عکم‌اهمیتی موضوع آموزش زبان در نظر اولیاء

نظر به این که والدین بچه‌ها نیز به این موضوع واقف گشته‌اند که بالاخره دانش‌آموز آن‌ها نمره‌ی قبولی را کسب خواهد کرد نسبت به یادگیری زبان در مدارس بی‌اهمیت شده‌اند از طرفی دیگر چون برای آموزش فرزندان‌شان در آموزشگاه‌ها هم از نظر زمانی و هم از نظر اقتصادی هزینه می‌کنند آموزش فرزندان‌شان در آموزشگاه‌ها برای آن‌ها مهم‌تر جلوه می‌کند. به همین خاطر در مورد یادگیری فرزندان‌شان در آموزشگاه‌ها اهمیت بیشتری قائل هستند.

۳_ پیشینه تحقیق

مورالی (۲۰۱۲) در تحقیقی که در رابطه با آموزش زبان انگلیسی به‌عنوان زبان دوم در هند انجام داد به این نتیجه رسید که تغییر کتب زبان انگلیسی به رویکرد ارتباطی از عوامل موفقیت آموزش زبان انگلیسی در هند است.

اندرسون (۲۰۱۱) با انجام تحقیقی تحت عنوان آیا روش بحث گروهی جهت تدریس زبان انگلیسی در کشور چین عملی است؟ نشان داد که بحث گروهی در تدریس زبان انگلیسی کار آیی معلم نقش اساسی دارد بالایی دارد و در افزایش انگیزه و توانایی معلم نقش اساسی دارد.

نونواو ویاریو (۲۰۱۰) در تحقیقی نشان داد که بیشترین حجم کتب انگلیسی در ژاپن بر اساس ساختار دستوری است و از مهارت‌های دریافتی به مهارت شنیدن و از مهارت‌های تولیدی به مهارت‌های سخن گفتن اهمیت بیشتری داده شده است.

حسینی خواه و همکاران (۱۳۹۲) تحقیقی با عنوان مطالعه تطبیقی برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی در ایران و سوئد با تأکید بر دوره متوسطه انجام دادند هدف اصلی پژوهش مطالعه برنامه درسی زبان انگلیسی سوئد و تطبیق آن با برنامه درسی ایران است تا بر اساس استانداردها و معیارهای یک نظام موفق وضعیت آموزش زبان انگلیسی در کشور موردبررسی و ارزیابی قرار بگیرد و جهت بهبود و اصلاح مشکلات و کاستی‌های، آن راهکارهای مناسب پیشنهاد شود برای تحقق این هدف عناصر اساسی برنامه درسی زبان انگلیسی سوئد و ایران (منطق)، هدف محتوا مواد و منابع یادگیری، زمان ارزشیابی مورد مطالعه و مقایسه قرار گرفته است.

کلانتری و غلامی (۱۳۹۲) تحقیقی با عنوان شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مرتبط با آموزش زبان انگلیسی در مدارس انجام دادند. این تحقیق به‌منظور شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مرتبط با آموزش زبان انگلیسی انجام گرفته است. بدین منظور ۲۷۰ نفر از دبیران زبان انگلیسی استان آذربایجان غربی به‌صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. علاوه بر آن، روش تدریس ۶۳ نفر از دبیران مدارس و مدرسین آموزشگاه‌های خصوصی مورد مشاهده قرار گرفت.

آموزش و پرورش را در راستای بهبود آموزش زبان انگلیسی یاری نماید.

علوی مقدم و خیرآبادی (۱۳۹۱) تحقیقی با عنوان بررسی انتقادی برنامه درسی ملی در حوزه آموزش زبان‌های خارجی انجام دادند. در انجام این تحقیق ابتدا بخش‌های مرتبط با موضوع آموزش زبان‌های خارجی در اسناد ذکر شده استخراج و سپس میزان انطباق برنامه درسی ملی در حوزه یادگیری زبان‌های خارجی از نگاهت نهایی (نگاشت چهارم) این برنامه با اسناد کلان و چالش‌های محتمل فراروی اجرای این بخش از سند به بحث گذاشته شد.

۴_ روش تحقیق

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی از نوع پیمایشی بوده است. جامعه آماری پژوهش ۱۳۵۰ دانش آموز دختر و ۱۴۰۰ دانش آموز پسر و ۵۰ دبیر دوره اول متوسطه دبیرستان‌های شهر یاسوج که در سال تحصیلی ۱۴۰۱ که در ۳۰ مدرسه مشغول به تحصیل بوده‌اند. تعداد نمونه دانش‌آموزان با استفاده از جدول مورگان ۴۸۳ نفر برآورد گردیده است که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به‌طور متناسب از بین دختران (۱۰۰ نفر) و پسران (۱۰۰) نفر انتخاب شد و از ۲۰ دبیر این دانش‌آموز جهت تکمیل پرسشنامه استفاده شد؛ که در ابتدا تمام دبیرستان‌های متوسطه اول شناسایی شده و سپس به‌صورت تصادفی ۳ دبیرستان دخترانه و ۳ دبیرستان پسرانه انتخاب شدند؛ و از تمام دانش‌آموزان پایه هفتم و هشتم مشغول به تحصیل در دوره تحصیلی ۹۴-۹۳ این مدارس در اجرای پژوهش استفاده گردید. پرسشنامه آسیب‌شناسی برنامه درسی زبان انگلیسی توسط محقق ساخته در ۲۷ گوی‌هاست که روایی آن را از اساتید دانشگاه گرفته شد و اعتبار پرسشنامه تأیید شده است و جهت تأیید پایداری تعداد ۱۰۰ نفر از تعیین شده است. دانش‌آموزان انتخاب و از روش آلفای کرون با همسانی درونی محاسبه و ۰/۷۷۷ پرسشنامه حاضر دارای هشت مقیاس آسیب‌شناسی درس زبان انگلیسی را از اهداف و محتوا، روش تدریس، روش ارزشیابی، فضا و زمان آموزشی، دبیران، دانش‌آموزان و گروه‌بندی آموزشی مورد بررسی قرار داده است. در این پژوهش برای بررسی و تجزیه و تحلیل اطلاعات از شاخص‌های آمار توصیفی (فراوانی و درصد) و آمار استنباطی (خی دو تی مستقل) استفاده شده است.

۵_ تجزیه و تحلیل یافته‌ها

در مقیاس روش تدریس میانگین و انحراف استاندارد پسران ۱۸/۷۲ و ۰/۰۴ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۵/۱۹ و ۳/۳۶ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۲/۲۸ که سطح معناداری آن ۰/۰۲۳ می‌باشد که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار می‌باشد. در مقیاس ارزشیابی آموزشی میانگین و انحراف استاندارد پسران ۱۳/۲۵ و ۴/۳۲ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۱۶/۵۵ و ۲/۸۳ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۲/۰۷ که سطح معناداری آن ۰/۰۳۸ می‌باشد که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار می‌باشد. در مقیاس فضای آموزشی میانگین و انحراف استاندارد پسران ۴۹/۱۴ و ۶۳/۳ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۱۳/۱۷ و ۳/۰۴ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۰/۹۷ که سطح معناداری آن ۰/۳۳۳ می‌باشد؛ که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار نمی‌باشد. در مقیاس تأثیر زمان یادگیری و انحراف استاندارد پسران ۱۳/۱۷ و ۳/۰۴ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۱۶/۵۲ و ۱۶/۵۸ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۵/۲؛ که سطح معناداری آن ۰/۰۴ می‌باشد که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار می‌باشد. در مقیاس تأثیر معلم میانگین و انحراف استاندارد پسران ۱۷/۸۴ و ۲/۸۹ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۱۲/۱۸ و ۳/۰۸ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۰/۵۱؛ که سطح معناداری آن ۰/۲۹۱ می‌باشد؛ که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار نمی‌باشد. در مقیاس تأثیر دانش‌آموزان میانگین و انحراف استاندارد پسران ۱۶/۳ و ۲/۴۲ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۱۵/۵۴ و ۲/۴۱ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۳/۵ که سطح معناداری آن ۰/۰۰۱ می‌باشد. که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار می‌باشد.

در مقیاس گروه‌بندی میانگین و انحراف استاندارد پسران ۳۳/۸ و ۹۴/۲ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۱۳/۱۰ و ۱/۲ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۷۸/۲؛ که سطح معناداری آن ۰۰۶/۰ می‌باشد؛ که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار می‌باشد. در مقیاس کل برنامه‌ریزی آموزشی میانگین و انحراف استاندارد پسران ۵۷/۱۳۹ و ۲۳/۱۴ میانگین و انحراف استاندارد دختران ۷۶/۱۳۵ و ۱۲/۵۱ می‌باشد؛ درجه آزادی آن ۵۱۹ و تفاوت به‌دست‌آمده ۸۵۷/۰؛ که سطح معناداری آن ۳۹۲/۰ می‌باشد؛ که تفاوت به‌دست‌آمده در این مقیاس معنادار نمی‌باشد.

سؤال آیا بین شاخص برنامه درسی زبان انگلیسی و زیر مقیاس‌ها با توجه به دیدگاه دبیران و دانش‌آموزان تفاوت وجود دارد.

۶_ نتیجه گیری

با توجه به سؤال پژوهش که تأثیر اهداف و محتوای آموزشی در برنامه‌ریزی درسی زبان انگلیسی را موردتوجه قرار داده است و با توجه نتایج به‌دست‌آمده و سطح معناداری ۰/۰۰۱/۰ می‌توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش‌آموزان در مورد اهداف و محتوای آموزشی متفاوت است و بین آنچه مورد انتظار است با مشاهده‌شده تفاوت معناداری وجود دارد لذا می‌توان نتیجه گرفت که دانش‌آموزان به تأثیر محتوای آموزشی واقف هستند و آن را یکی از ستون برنامه‌ریزی درسی زبان انگلیسی می‌دانند. در این سؤال نتایج به‌دست‌آمده نتایج با تحقیقات انجام‌شده توسط شریفی هراتمه (۱۳۸۶) حسینی خواه و همکاران (۱۳۹۲) حصارکی (۱۳۷۸)، رحیمی، (۱۳۷۴)، رضایی (۱۳۸۴)، اکسفوردشیرین (۲۰۰۷) و جیانلی (۱۹۹۷) مطابقت دارد همسو کردن محتوا و اهداف آموزشی با دیدگاه دانش‌آموزان می‌تواند راه را برای فهمیدن و یادگیری آسان آن‌ها فراهم نماید. محتوای آموزشی به همراه اهداف آموزشی تأثیر زیادی بر روی برنامه درسی خواهد داشت اگر محتوای آموزشی به تکنولوژی روز مجهز گردد آینده روشنی در آینده برنامه‌ریزی آموزشی متصور خواهد شد. با توجه به پژوهش صورت گرفته نمونه موردبررسی به اهداف و محتوای آموزشی بسیار توجه داشته‌اند و از آن به‌عنوان یکی از ارکان برنامه‌ریزی یادکرده‌اند خواندن و نوشتن را زبان مکتوب، صحبت کردن و گوش کردن را زبان ملفوظ یا شفاهی می‌گویند بلیایف در کتاب روانشناسی آموزش زبان به پیوستگی میان زبان مکتوب و زبان ملفوظ تأکید کرده است و می‌نویسد زبان ملفوظ به روندهای گوش دادن و سخن گفتن تقسیم می‌شود. از نظر محتوا، زبان ملفوظ را به‌سختی می‌توان از زبان مکتوب جدا دانست، زیرا گفته‌ها را می‌توان نوشت و چاپ کرد و نوشته‌های دستی و چاپی را می‌توان به صدای بلند خواند. آموزش رسمی یا مدرسه‌های در واقع آموزش سازمان‌یافته با ساختاری مشخص است که از سلسله‌مراتب منظمی پیروی می‌کند. آموزش زبان‌های خارجی در نظام آموزشی ایران نیز به‌طور رسمی از دوره راهنمایی آغاز می‌گردد.

در این دوره تأکید بیشتری بر آموزش محاوره است که شامل آموزش ساختارهای پایه‌ای زبان، واژگان، تلفظ و مهارت‌های چهارگانه می‌باشد، اما به‌تدریج در دوره دبیرستان و سپس پیش‌دانشگاهی تأکید بر روی کسب مهارت خواندن و درک متن بیشتر می‌گردد. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در اهداف و محتوای آموزشی و همچنین تحقیقات انجام‌گرفته، محتوای آموزشی یکی از ارکان مهم و تأثیرگذار بر روند آموزش و برنامه درسی است؛ و با توجه به نظرسنجی صورت گرفت از دانش‌آموزان تغییر محتوا و اهداف آموزشی درس زبان می‌تواند به پیشبرد اهداف کمک نماید.

۷_ منابع و مأخذ:

- احمد پور، زهرا (۱۳۸۳) بررسی مسائل و مشکلات آموزش زبان انگلیسی در دوره متوسطه، **مجله رشد، آموزش زبان**، شماره ۷۱.
- حسینی خواه علی، و همکاران، (۱۳۹۲) مطالعه تطبیقی برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی در ایران و سوئد با تأکید بر دوره متوسطه فصلنامه مطالعات برنامه درسی شماره ۳۱-۱-۶.
- علوی،مقدم سیدپهنام و خیرآبادی،رضا،(۱۳۹۱) بررسی انتقادی برنامه درسی ملی در حوزه آموزش زبان‌های خارجی فصلنامه مطالعات برنامه،درسی شماره ۲۵ ۲۷-۴۴.
- قدیانی همایی، سلیمان (۱۳۸۹) بررسی افت تحصیلی درس زبان انگلیسی در شهرستان،قم، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب.
- کلاتری، رضا و غلامی، جواد، (۱۳۹۲) شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مرتبط با آموزش زبان انگلیسی در مدارس، نشریه نوآوری‌های آموزشی، شماره ۴۶، ص ۹۹-۱۲۴.

- Anderson, J. (2011), Is a communicative approach practical for teaching English in china? (Unpublished PhD thesis), University of Shinghi.
- Murali, M. (2012), Teaching English as a second in India –a review, MJAL, Vol.3, Pp. 1-12.
- Novoa, A.& Yarive, M. (2010), Compartive Research in Education: a mode of governeor a hospital Journey? comparative education, Vol.99, No.10, Pp.39-52.

Pathology of the first secondary English language teaching curriculum from the point of view of students and teachers of Yasouj city

Abstract

The purpose of this research was the pathology of the first secondary English language teaching curriculum from the point of view of students and teachers of Yasouj city. The research method was a descriptive survey. The population and the statistical sample of the present study were all first secondary students studying in the academic year of 1400; 220 people (200 students and 20 teachers) were selected and studied by random cluster method. The data collection tool is the pathology questionnaire of the English curriculum, which has 27 items and includes 4 scales. The validity and reliability of the tool has been confirmed. Descriptive statistics and inferential statistics (independent chi-square) were used for statistical analysis. The obtained results show that all elements (objectives and content, teaching method, teaching space and time, student and teacher influence and grouping of the English language curriculum from The views of students and teachers have weaknesses and damages. Based on the independent χ^2 test, all the investigated scales are effective in the English language curriculum, and a significant difference was observed between the expected and observed frequencies of the scales. In the independent t-test of male and female students, the difference between the averages of students and grouping and training time is significant; There is a significant difference in the average of teachers and students in the scales of teaching method, evaluation, teacher and students, and in the difference between seventh and eighth grades in teaching method; assessment; Time; There is a significant difference between a teacher and a student.

Keywords: pathology, curriculum, English language.